

ՄԻՋ-ԵԿԵՂԵՅԱԿԱՆ

ԵԿԵՂԵՑԻՆԵՐՈՒ

ՀԱՄԱՇԽԱՐՀԱՅԻՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ

(The World Council of Churches)

(Կազմութեան 10րդ տարեկարծին առթիւ)

(Շարունակութիւն նախորդ քիւէն եւ վերջ)

Նման աշխատանք մը կը նախատեսէ հետեւեալ յսակ արդիւնքները. —

1. — Եկեղեցիին բերելիք նպատակը գիտակից քաղաքացիներ պատրաստելու մարզին մէջ:

2. — Քաղաքակրթութեան եւ ընդհանրապէս ճնշեալ երկրներու քաղաքացիները ընկերային նպատակներու եւ մարդկային արժեքներու վրայ:

3. — Քրիստոնէական պատրաստութիւնը գեղջկական կեանքի եւ գիւղերու կառուցման համար:

4. — Միջազգային օգնութեան խթանումը ճնշեալ եւ ոչ-կազմակերպուած երկրներու հանդէպ:

Առման ծրագրին առաջադրած երկրորդ նիւթն է «Քրիստոնէական եւ Ազգայական Դարձումը Պատրաստութիւն Խափանումը»: Այս դժուարին պահանջը յարուցուած է այն պատճառով որ կարգային ներկայ նուաճումները նոր կարողութիւններ ու կարելիութիւններ տրամադրած են «պատրաստութիւն»ին, որով քրիստոնէայ խիղճը չի կրնար խուսափիլ: Աս ծրագրին, այս հարցին պէտք է մօտեցնել Քրիստոնէական Աստուածաբանութեան եւ բարոյագիտութեան անկիւնէն, միշտ սակայն խորհրդակցութեամբ գիտուններու, պատմաբաններու եւ քաղաքական ու գիտնական անձնաւորութեանց:

Եկեղեցիի քաղաքական ու աւետարանական գործունէութեան ուսուցման մէջ կարեւոր տեղ մը կը զբաղէ Քրիստոնէական յարաբերութիւնը ոչ-քրիստոնէական կրօններու հետ: Ակնարկուած ժամանակակից կրօններն են Պոլսոյականութիւնը, Հինդուականութիւնը եւ Իսլամական կրօնը, որոնք

ոչ թէ ձեւական դժուարութիւններ են, այլ միլիոնաւոր ժողովուրդներու կեանքին վրայ ազդող եւ անոնց աշխարհայեացքը կերտող ուժեր: Այս հարցի ուսումնասիրութեան մէջ շեշտուած կէտն է Քրիստոնէայի հաւատքին ու Քրիստոսով եղած յայնուրեքան յարաբերութիւնը՝ ընդհանրապէս ընդունուած եւ կիրարկուած կրօնական հաւատքին հետ: Աւետարանական գործի ուսուցումը կը հետապնդէ առաւելաբար հիմնական սկզբունքներ իմանալով, որ քրիստոնէական, նպատակաւոր եւ բնական հանել այն հական 4 պարագաներն ու պայմանները՝ որոնցմով եկեղեցին պիտի կարենայ կրթիչ ու արդիւնաւոր դարձնել իր հիմնական պատրաստութիւնը:

Առման ծրագրին առաջադրած երրորդ նիւթն է «Եկեղեցւոյ Միութիւնը»: Այս հարցին առաջին եւ կեդրոնական սկզբունքն է յայտարարել թէ Քրիստոսի եկեղեցին ունի ՄԻԱԿ ԳԼՈՒԽ մը, իսկապէս եւ հապտա ՄԵԿ է, եւ թէ ամէն քրիստոնէայի պատրաստութիւնը է պայմարիլ ամէն անոնց յիշուած ուսումնական հասկացողութիւններով առաջնորդուած, եկեղեցւոյ միութեան հանդէպ անջատելիական նկարագիր եւ գործունէութիւն կը ցուցաբերեն: Այս նիւթի ուսումնասիրութեան համար ծրագիրը հինգ հարցեր առաջարկուած է. —

1. — Ի՞նչ է եկեղեցիին բնոյթը համաձայն Յիսուս Քրիստոսի եւ Ս. Հոգւոյն մատչելի ունեցած մեր վարդապետութեանց:

2. — Ի՞նչպէս կարելի է, պատշաճութեամբ աշխատանքներ ընդմէջէն, ունենալ միասնաբար զԱստուած պատշտելու իմացումը, պատշտելու Արարիչ Աստուծոյ՝ որ Հայրն է բոլոր մարդոց:

3. — Ի՞նչ է ընդհանուր պատմութեան եւ բոլոր եկեղեցիներու կեդրոնական աւանդութեանց յարաբերութիւնը՝ առանձին ազգային պատմութեանց ու աւանդութեանց հետ:

4. — Եկեղեցւոյ միութիւնը ո՞րքանով պիտի նպաստէ ընկերային, քաղաքական, ցեղային, ճնշեալ եւ մշակութային ազգայնութիւններու ընդհանրապէս:

5. — Ի՞նչպէս պէտք է ուղիղ վերաբերմունք մշակել եկեղեցիներու Համաշխարհային Խորհուրդի անդամ եկեղեցիները իրարու նկատմամբ:

Վերոյիշեալ հարցերու ուսումնասիրու-

քան համար զվառորաբար առիթ բնծայած են շրջանային եւ ազգային խորհրդակցական ժողովներ. նման խորհրդակցութիւն մը տեղի ունեցած է Նոր Զեւանայի մէջ 1955ին, իսկ ուրիշ մը՝ Օպերլին Քոլենի մէջ, Միացեալ Նահանգներ, 1957ին, նիւր ունենալով «Մեր որոնած միութեան բնոյթը»: Ոմանք միութեան իրականացման համար օրպէս նախապայման կ'առաջարկեն վարդապետական հարցերու մէջ համաձայնութիւնը. ուրիշներու համար եկեղեցւոյ միութիւնը կը կայանայ եկեղեցիներու սրբազան խորհուրդներու հաղորդակցութեան մէջ, խառնաձայն եկեղեցւոյ հասարակաց կարգին վրայ: Տալիսին ուրիշներու համար հարազատ միութիւնը երեւան կուգայ եկեղեցիներու հասարակաց պարտականութեանց համագործակցութեան մէջ: Օպերլինի ժողովը աշխատեցաւ պատասխանել հետեւեալ հարցումներուն. —

1. — Վարդապետական հարցերու մէջ ի՞նչ չափի համաձայնութիւն էական է միացեալ եկեղեցւոյ մը համար:

2. — Եկեղեցւոյ Սրբազան խորհուրդներու եւ անոնց մասնաւորաբար նկատմամբ ի՞նչ չափի համաձայնութիւն էական է միացեալ եկեղեցւոյ մը համար:

3. — Ինչպէ՞ս կարելի է Քրիստոնեայ եկեղեցւոյ միութիւնը աւելի ազդեցիկ դարձնել:

Նման հարցերու ուսումնասիրութիւնը երեւան բերաւ որ կենսական տարբերութիւն կայ միութեան եւ միաձեւութեան մէջ մէկ կողմէն, եւ այլազանութեան եւ բաժանումին միջեւ՝ միւս կողմէն:

Դ. — ԱՆԵԱՐԶԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ԽԱՐԽԱՅԻՆ ԽՈՐՀՈՐԴՔ Կ'ԱՐՏԱՅԱՅԷ «ՏԻԵՂԵՐԱԿԱՆ» ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՍԿԶՈՒՆԵՐ, որմէ կը բխին շարք մը պարտականութիւններ՝ զրուած բոլոր քրիստոնեաներու ուսերուն վրայ, առանց ցեղի կամ ազգի խտրութեան: Ապագայ միացեալ եկեղեցիին ղեկավարողները պիտի ըլլան այսօրուան երիտասարդները: Ասոնց համար եկեղեցին տրամադրած է առիթ եւ կարելիութիւն ամէն ամառ հաւաքուելու եւ միացեալ աշխատանքի լրծուելու: Տարին անգամ մը այս ձեւով զանազան երկիրներէ եւ զանազան եկեղե-

ցիներէ կը հաւաքուին անոնք, շաբաթներով կ'ապրին միասին, կը զբաղին ձեռային աշխատանքով, կ'աղօթեն եւ կ'ուսումնասիրեն միասնաբար իրենց հասարակաց հաւատքին իմաստն ու ղերը: 1955ին, մօտաւորապէս հազար երիտասարդ — երիտասարդուհիներ մասնակցեցան նման հաւաքոյքներու, երեսուն տարբեր կեդրոններու մէջ, բաւական էր երկիրներու վրայ, Եւրոպայի, Ասիայի եւ Հիւսիսային ու Հարաւային Ամերիկաներու մէջ: Անոնցմէ ամենէն յաշկանեալներ Նորվեգիայիցն էլաւ, ուր միջազգային քրիստոնեաներու խումբը օգնեց տեղացի ժողովուրդին համար եկեղեցւոյ մը կառուցման մէջ, ինչպէս նաեւ Բերլինէ մի հաւաքոյքը Սուրբ Երկրին մէջ:

Երիտասարդներու գործունեութիւնը կը տարածուի նաեւ քրիստոնեայ հետեւորդներ շահանքով աշխատանքին մէջ, խորհրդակցական ժողովներու միջոցաւ: 1955ին Քենթրալըրիի մէջ տեղի ունեցաւ ժողով մը՝ ուր Անկիլիան եկեղեցւոյ եւ Ազատ եկեղեցիներու պատկանող անգլիացի երիտասարդներ վիճաբանեցան եկեղեցւոյ միութեան հարցին շուրջ: Ուրիշ հանդիպում մը Պէյրուիի մէջ իրարու միացուց Մերձաւոր Արեւելիի Ազգայնաւ եւ Բողոքական եկեղեցիներու ներկայացուցիչները: Ուրիշ մըն ալ գումարուեցաւ Սպանիայի մէջ, բողոքական երիտասարդներու համար:

Աշխարհական ներկայացուցիչներու տարբեր ժողով — հանդիպում մըն ալ գոյութիւն ունի, ըստ եկեղեցիներու Համաշխարհային խորհուրդի կանոնադրութեան, բաղկացած աստուածաբանութեան հետեւող ուսանողներէ, եկեղեցւոյ ծառայող մարդոցմէ, ծիսակատար պաշտօնեաներէ, բարոյիչներէ եւ քրիստոնեայ ընկերային կեանքը վարող անհատներէ: Նման Համաժողով մը կրցաւ իրարու մօտ բերել նոյն պաշտօնը ունեցող մարդիկ եւ հասկցնել թէ ինչպէս առօրեայ գործերու եւ հաղորդակցութեանց ընթացքին իսկ կարելի է աւելի ազդեցիկ դարձնել քրիստոնեայ հաւատքը: Այս տեսակի ժողովներու ծրագիրը ընդհանրապէս բաղկացած կ'ըլլայ առօրեայ պաշտամունքէ եւ Ս. Գրական ընթերցումէ:

Ե. — ԽՈՐՀՈՐԴՈՒԹԻՒՆ ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԻՒՆԸ. — Եկեղեցիներու Համա-

խարհային խորհուրդի վարչական կեդրոնը կը գտնուի ժընևեի մէջ՝ Զուիցերիա։ Աւստրալիացիներ կը տարուին գոյացնելու համար 750,000 Ամերիկեան տոլարի գումար մը, կարենալ կառուցանելու համար եկեղեցի մը, պաշտօնասուն մը եւ կազմելու համար գրադարան մը։ Ասիական երջանի գործունէութեանց համար Մասրաւսն է կեդրոնը, ուրկէ դիւրին է հաղորդակցութիւն մշակել փոքր եկեղեցիներու հետ, որոնց թիւը, որպէս խորհուրդի անդամ, զգալապէս կ'աւելնայ։

Նիւ Եորքի մէջ կայ Ամերիկայի երջանին պաշտօնասունը, որ կը միացնէ Միացեալ Նահանգաց 32 եկեղեցիները, եւ զանոնք մշտական հաղորդակցութեան մէջ կը պահէ ժընևեի կեդրոնին հետ։ Խորհուրդին գերաւորյն հեղինակութիւնը Պաշտամաւորական ժողովն է, կազմուած 162 եկեղեցիներու ներկայացուցիչներով, վեց տարին անգամ մը գումարելի։ Առաջինը տեղի ունեցած է Եւրոպայի մէջ, 1948ին. երկրորդը՝ Միացեալ Նահանգաց մէջ, 1954ին. երրորդը տեղի պիտի ունենայ 1960ին, հաւանաբար Ասիոյ մէջ։ Գոյութիւն ունի նաեւ կեդրոնական Յանձնաժողով մը՝ բաղկացած 90 անդամներէ, որ տարին անգամ մը ժողով գումարելով կը վերահսկէ ու կը բնէ խորհուրդի կառարած աշխատանքները։

Խորհուրդի վարչական պիւնէն 1956ին, չհաշուելով միջ-եկեղեցական օժանդակութիւնները եւ գաղթականաց յաւակցուած նպաստը, 453,000 Ամերիկեան տոլար էր, զոյացած՝ անդամ եկեղեցիներու վճարումներէն, համաձայն իրենց կարողութեանց։ Ամերիկայի եկեղեցիները հայրալքած են 310,000 Ամերիկեան տոլար։

Եկեղեցիներու Համաշխարհային Խորհուրդը իր գործով ցոյց կուտայ թէ գործնական միութիւն մը արդէն իսկ կայ եկեղեցիներու միջեւ. միութիւն մը՝ որ հիմնուած է մեր ՄիԱԿ Փրկչին հանդէպ մեր ունեցած հասարակաց հաւաստիին վրայ։ Ներսէն հանել այդ միութիւնը լաւագոյն ձեւով այսօր, եւ զայն խորացնել վաղուան համար, կեդրոնական նպատակն է ու գոյութեան իմաստը եկեղեցիներու Համաշխարհային Խորհուրդին։

ՔԱՆԵՅ

ԶԱԽԷՆ ՎՐԻ. ԱՐԶՈՒՄԱՆՆԱՆ

ՍՐՈՒՑ ՀՐԵՇՏԱԿԱՊԵՏԱՅ ԵԿԵՂԵՑԻՒ

ՆՈՐՈԳՈՒԹԵԱՆ ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՆԵՐ

ՍՐՈՒՑի անցեալ թիւին մէջ (էջ 137) համառօտակի նկարագրուած էր Ս. Հրեշտակապետաց Եկեղեցիի մէջ կառարուած ինչ ինչ նորոգութիւններ Տեսչին քանկերով։ Այս նորոգութիւնները կարելի եղան նախատեսութեամբ հետեւեալ բարեպաշտ ազգայնաց։

Յ. Տ.

1. — Այբրի Տիկին Թրֆանտա Խաչատուրեան եւ զաւակուհիք, բնտանիքին հանգուցեալ հօր Արամ Խաչատուրեանի յիշատակին նորոգեցին Բանտին մարմարեայ յատակը եւ որմերը. բոս աշնն ալ յիշատակարան դրուեցաւ. նստիւրեցին՝ 40.000
2. — Տիար Վարդան Գրիգորեան՝ Պէյրութէն (100 Լիբ. Ոսկի) 11.200
3. — Տիար Յիւրիպ Մ. Տէրտէրեան՝ Հալապէի Ամերիկայէն 10.000
4. — Տիար Լեւոն Դէորդեան՝ Պէյրութէն 5.000
5. — Բարեկրօն Խաթուն Մայրապետ 6.000
6. — Տիար Մելքոն Պապիկեան 5.000
7. — Տիար Լեւոն Թոմէնեան՝ Պէյրութէն (25 Լիբ. Ոսկի) 2.800
8. — Տիար Անդրանիկ Ստամպոլեան 2.000
9. — Տիար Արտաշէս Քասախեան՝ Պէյրութէն 2.000
10. — Տիար Վահան Ստիֆըն՝ Կալիֆորնիայէն 2.000
11. — Հոգշ. Տ. Մեսրոպ Վրդ. Գրիգորեան՝ Լոնտոնէն 2.000
12. — Հոգշ. Տ. Միւսոն Ծ. Վրդ. Կրճիկեան՝ Նիւ Եորքէն (5 Տոլար) 1.950
13. — Հոգշ. Տ. Դիւա Վրդ. Նազգաշեան՝ Պէյրութէն (15 Լիբ. Ոսկի) 1.500
14. — Տիար Մանուէլ Համալեան՝ Հալէպէն (15 Սուր. Ոսկի) 1.500
15. — Տեառք Յ. Թապուրեան եւ Պ. Հինդլեան (3 մեղր 30 սմ. գորգ մը Աւագ Թորանի գործածութեան համար) 11.000

Ս. Հրեշտակապետաց Վանուց Տեսչութիւնը խորին շնորհակալութիւնը կը յայտնէ վերոյիշեալ բարեպաշտ նուիրատուներուն, որոնց նուիրատուութեամբ կարելի եղաւ նորոգել Քրիստոսի Առաջին Բանքը։ Աստուած ալ իրենց սիրին համաձայն վարձատրէ զանոնք առատապէս հոգեւոր եւ մարմնաւոր պարգեւներով։